

1750 Sint-Kwintens-Lennik
☎ 02 582 64 50

e-mail: mollennik@lycos.nl
<http://members.lycos.nl/mollennik>

Uitgegeven door de
Milieuoorganisatie-Lennik
(M.O.L.)

Natuurwandelingen in Lennik

Traject 1 **Tombergwandeling** (kaartje op middenpagina)

Het volledige traject is ongeveer 7 km en niet doenbaar met buggy of rolstoel. Stevig schoeisel is aangewezen en bij vochtig weer zijn laarzen geen luxe. Het gaat om een natuurwandeling wat o.a. inhoudt dat een aantal wegen niet of nauwelijks verhard zijn. Soms probeert een enthousiaste vegetatie zelfs de weg te versperren maar ze moet het doorgaans toch afleggen tegen wandelaars met wat doorzettingsvermogen. Hoe meer het traject wordt bewandeld, des te beter is het te doen. Loop niet op de akkers. Beschadig geen gewassen of afsluitingen. Respecteer het werk van onze landbouwers en de natuur. Blijf op de paden en laat planten en dieren met rust.

De natuur verandert voortdurend. Daarom zal je tijdens de wandeling nooit alles te zien krijgen wat wordt besproken in deze brochure. Meestal geven wij aan in welk seizoen je het meeste kans hebt om een beschreven fenomeen waar te nemen maar het wil wel eens tegenvallen.

De wandeling kan worden aangevat op eender welke plaats van het traject. Er zijn verschillende mogelijkheden om het parcours in te korten (zie kaart) of de wandeling kan desgewenst opgedeeld worden in meerdere aparte korte wandelingen. Op de middenpagina vind je ook aanwijzingen om het traject via openbaar vervoer te bereiken. Veel wandelgenot!

Regelmatig organiseren wij, over dit of over andere trajecten, open wandelingen geleid door natuurgidsen. Deze worden aangekondigd in ons tijdschrift "MOL-nieuws", op onze website en in de media. Desgewenst gidsen wij ook op aanvraag.

of op Lennik? Zoek het hier zelf maar eens uit. Uiteindelijk werd aanvaard dat de kapel op Lennik staat.

Aan de kapel draaien wij naar rechts en volgen de Oude Geraardsbergsestraat. Dit was vroeger een prachtig soort dreef met aan weerszijden een indrukwekkende rij bomen. Nog impressionanter omdat de bomen boven op de talud stonden. Recent werden er aan de zuidkant een rij Essen geplant. Het is de bedoeling de weg iets van zijn oude glorie terug te geven. Wij gaan door tot aan Beckmanshof en staan terug waar wij vertrokken.

toch ook naar links en lopen tussen een hoge haag (links) en een steile talud rechts. Deze talud, vermoedelijk rijkelijk meedelend in al wat op de hogergelegen akker wordt gebruikt heeft op ecologisch vlak weinig te bieden. Wij volgen de baan en zien al snel het idyllische hoekje met de Sint-Barbarakapel, **17** ooit een twistpunt tussen Lennik en Eizeringen. De grens tussen Eizeringen en Lennik wordt gevormd door de Oude Geraardsbergsestraat (de van naam veranderde Oude Brusselsestraat, weet je nog) maar draait deze straat nu voor of juist achter de kapel? Licht de kapel op Eizeringen

Deze beschrijving laat de wandeling starten op het knooppunt van de Oude Brusselsestraat, de Frans Devoghellaan, de Oude Geraardsbergsestraat en de Gustaaf Breynaertstraat. **0** Langs de Oude Brusselsestraat is ruimte om meerdere wagens te parkeren.

Op het kruispunt zien wij de vrij grote vierkante hoeve 'Beeckmanshof'. De hoeve, daterend uit de XVIe eeuw, tot voor 1849 in het bezit van de familie Heymans, kwam door huwelijk in handen van de familie Beeckmans die er haar naam aan gaf. In 1969 kocht de toenmalige pachter Carton het hof van juffrouw Margaretha Beeckmans die het als oudste dochter had geërfd bij de verdeling van de eigendommen na de dood van vader Pierre (Pietjen) Beeckmans die ooit (waarschijnlijk terecht) beweerde dat hij van Eizeringen tot Halle kon lopen zonder van zijn eigendom af te komen.

We staan hier op een hoogte van ±77 m boven de zeespiegel op de waterscheidingslijn tussen het Denderbekken ten noorden en het Zennebekken ten zuiden. Voor we beginnen te stappen draaien we de hoeve letterlijk de rug toe en kijken onder de treurwilg door in noord-oostelijke richting in de vallei van de Keurebeek. In de uitloper van het Kattenbos en het weiland errond bevinden zich talrijke bronnen die in feite het ontstaan vormen van de Keurebeek. Verder in het bos blijven vele bronnen het debiet van de beek

opdriven zodat de beek vrij snel in omvang toeneemt. Straks steken wij deze Keurebeek over en zien wij hoe zij er na amper 500 m reeds uitziet. De hoogste bronnen vinden wij op iets minder dan 70 m; daar waar kleilagen van het Paniselaan dagonzen. Verder aan de N8, ongeveer 1 km meer naar het noorden, zitten wij een kleine 30 m dieper en vinden we nog bronnen en kwel (opwellend water). Die ontstaan op ondoorlaatbare lagen uit het leperiaan (in onze streek op 50 à 60 m)

Als we zo staan, kijkend naar het bos, dan beginnen we te wandelen in de richting van onze linker kant, richting Eizeringen Wij nemen dus de Gustaaf Breynaertstraat (destijds 'Perrestraete' en nu in de volksmond 'Kouterstraat'). In de richting van Sint-Kwintens-Lennik centrum neemt deze straat "Frans Devoghellaan"

Wij volgen de Gustaaf Breynaertstraat een goeie 400 m tot beneden. **1** Voor de straat terug begint te stijgen, (we staat nu 65 m boven de zeespiegel) nemen we de landweg rechts in de richting van het bos. De gracht aan onze linker kant brengt water van de Gustaaf Breynaertstraat en haar bewoners naar de Keurebeek. Dit vormt meteen de eerste bezoeiding voor de Keurebeek. Rechts heb je weiland dat naarmate wij dichterbij het bos komen steeds vochtiger wordt.

In de tucht hangt hier nog wel eens de veldleeuwerik. Meestal zal je hem beter horen dan zien want ononderbroken zingend stijgt hij tot op een hoogte dat je hem nog moeilijk kan zien maar wel nog horen.

De veldleeuwerik is een goeie drie centimeter groter dan een huismus maar nog merkbaar kleiner dan een merel.

Voorbij de huizen is de waterkwaliteit in deze beek - voor de streek - vrij goed maar haalt toch slechts 5 op 10 op de biotische index. **15** De Katteklaauwstraat loopt dood op de Opperbusingenstraat. De Slagvijverbeek ontspringt aan de andere kant van de Opperbusingenstraat enkele tientallen meter voor ons maar krijgt al onmiddellijk het afvalwater van enkele huizen en uitspoeling van meststoffen uit de omliggende akkers. Kleinschalige zuivering van afvalwaters hier in de buurt is misschien het bestuderen waard.

Met wat geluk zien wij hier wel eens een steenuiltje. 's Avonds laat, zeker in het voorjaar, kan je er hier in elk geval steeds horen roepen.

Wij nemen de Opperbusingenstraat rechts vrij steil naar boven. Boven draait de weg bijna haaks naar links.

In de berm langs de weide vind je een plantje met kleine blauwe bloemen. Opvallend is dat de bloemkroon in haar geheel afvalt (niet blaadje per blaadje). Het gaat om een ereprijs.

Gewone ereprijs

16 In de kleine hoeve die de baan verplicht om dan weer naar rechts te zwenken hebben wij een broedkast voor kerkuilen laten plaatsen. Zij is onmiddellijk ingenomen en jaarlijks brengt het koppeltje hier 4-5 jongen groot. Het zogenaamd 'uilengat' in de noordergevel is te zien van op de straat. (huis voorbijgaan en terug kijken). Dergelijke gaten vond je vroeger in bijna alle schuren. Zij waren bedoeld om de kerkuil binnen te laten om er knaagdieren te komen vangen. Weet dat een kerkuil een muis kan vangen in absolute duisternis. Hij doet dit zuiver op het gehoor. Da's nog wat anders dan onze poes, is het niet!

Vlak na deze boerderij draait het beton weer naar links maar wij gaan rechtdoor het asfalt op. Enkele tientallen meter verder draaien wij dan

zij er massaal. Dit zijn elzenhaantjes die de struik volledig kaal kunnen vreten. elzenhaantjes vind je enkel op Elzen. Blauwe keverjes die je op andere planten vindt zijn niet van deze soort (bv op munt = munt-haantje).

Laat je niet misleiden als de weg afbuigt naar de vijver. Wij moeten rechtdoor. Wij lopen hier een 300-tal meter onderaan de akkers zo dicht mogelijk bij de beek en het bos. Onder onze voeten en in het bos zie je bij momenten duidelijke sporen van erosie. Massa's vruchtbare leem zijn van de hogergelegen akker afgespoeld en hier beneden tot in het bos terecht gekomen.

Onderweg zien wij hier en daar een ruwe plant met roos/paarse of witte hangende bloemen. Dit is de smeervortel. Zowel deze met witte als deze met paarse bloemen behoren tot eenzelfde variëteit.

13 Als wij de beek niet meer zien aan onze linker kant wordt het tijd om uit te kijken naar een pad links door het bosje juist voor de bocht in het bosje. Het wordt wel even oppletten want in de zomer kan het wel eens hoog begroeid zijn. Als het dan een tijdje geleden is dat er nog iemand doorkwam valt het pad echt niet op.

Op dit pad vinden wij o.a. witte en gele dovenetel, smeervortel, berenklauw, boterbloem, ... In het bosje

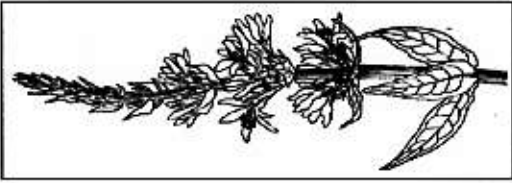
rechts in het voorjaar vrij veel stembloem

Op de laatste 20-15 meters van het pad ook weer zeer veel zijverschoon.

14 Wij zijn snel door het bosje en komen uit aan het kapelletje toegewijd aan het Heilig Hart van Jezus en het Heilig Hart van Maria op de Katteklauwstraat.

De oevers van de beek langs de Katteklauwstraat worden, zeker in de buurt van de bewoning, regelmatig uitvoerig behandeld met herbiciden en onderaan zie je zo het lokaas voor ratten liggen. Vergift dat spijtig genoeg ook wordt gegeten door andere dieren, ook vogels, met alle gevolgen van dien.

In het water groeit toch nog waterreppel. Eens de huizen voorbij zien wij op de beekoevers diverse kruiden: de roospaarse bloemkaarsen van de kattestaart,

de gebroken witte en welriekende pluimen van moerasspirea,

In het voorjaar kan je in het weiland hier en daar een pinksterbloem ontwaren. Een fijn plantje met bescheiden geveerde bebladering en wit/paarse kruisbloempjes van een centimeter doorsnee. De blaadjes zijn eetbaar en smaken als waterkers; een plant die uit dezelfde familie stamt maar liever groeit op plaatsen die nog vochtiger zijn.

Merk op hoe wij aan deze kant langzaam dalend naar het diepste punt van de vallei zakken. In de diepte vinden wij nat weiland, wat hoger de betere weiden en verderop de vruchtbare akkers. Wij zullen dadelijk ondervinden dat de andere valleiflank veel steiler is en daarom niet geschikt voor landbouw. Deze asymmetrische opbouw kenmerkt trouwens de meeste van onze Vlaamse valleien.

2 Juist voor we op het asfalt komen draaien we rechts het bos in. 's Zomers kan deze weg sterk overwoekerd zijn en kan het een beetje moed vragen om je erdoor te worstelen.

Enkele meters verder steken wij de Keurebeek over die er hier zo'n 500 m heeft opzitten. Aan de diepte en de breedte te oordelen heeft het water hier al heel wat werk verzet.

In het voorjaar (maart-mei) merken wij hier rechts naast het pad kleine plantjes met wel zeer karakteristieke bloeiwijze: muskusruid.

5 bloempjes van 1/2 cm doorsnee staan als een perfecte kubus op mekaar. Bovendien heeft het bovenste bloempje meestal 4 bloemblaadjes terwijl de ander gewoonlijk 5-tallig zijn.

In die periode staat er hier in het bos ook veel bosanemoon, hier en daar wat wilde hyacint en nog wat andere voorjaarsbloeieters.

Links wat verder van het pad kan je in het voorjaar, tussen de hakhoutstoven, de goudgele dotterbloemen (een grote boterbloem). Dit wijst erop dat het daar nog veel natter is dan hier op het pad. Zij staan namelijk graag in het water.

Voorbij de beek moeten we recht door maar weldra wordt onze weg versperd door een twee meter hoge afsluiting. De weg loopt daar wel degelijk rechtdoor en met wat inventiviteit krijg je de draad wel open. Eerst de stok in de draad naar boven trekken zodat hij uit de onderste vassing komt. Daarna beweeg je hem schuin naar beneden zodat hij ook boven los komt. [De laatste tijd ligt de draad open]

Eens binnen de afsluiting wordt het, zeker in de zomer, een avontuurlijke worsteling door een woekering van ruigetkruiden met ook brandnetel, en dat tegen een vrij steile bergop. Merk op dat het ook hier plaatselijk erg vochtig is. Ook op de flank hebben wij nog tal van bronnen en kwel.

De weg loopt vlak langs de afsluiting aan onze linker zijde maar zo nodig wijken wij plaatselijk wel wat uit om vooruit te kunnen. Gelukkig wordt de begroeiing vrij snel minder en komen wij gemakkelijker vooruit, tot wij in de linksbovenhoek van het onderste perceel weer op een poort stuiten. Normaal gezien is het wel wat duwen om poortje open te duwen en er volgen binnen de paar 100 meter nog twee poortjes op deze officiële voetweg. Let erop de poortjes weer goed te sluiten want soms lopen er schapen op de weide die wij nu betreden.

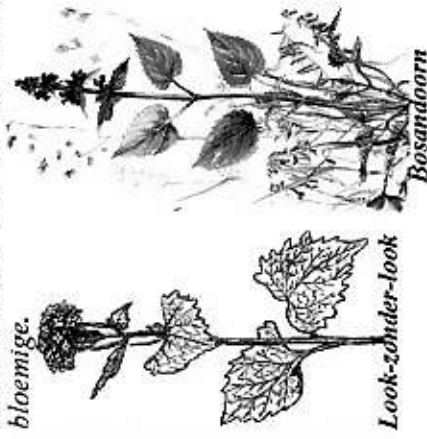
Spijtig genoeg durft de eigenaar de poortjes wel eens vastmaken zodat doorkomen niet mogelijk is. Ga dan terug naar beneden tot buiten de afsluiting en dan naar links langs de afsluiting om de weide heen (zie kaartje).
Je hoeft er echter niet aan te twijfelen of je hier wel om een publicieke weg gaat. Wij hebben het nagekeken: hij draagt nr. 4066.

Door de weide lopen wij veel vlotter want ook de hellingsgraad is al een

stuk minder. Bij het laatste poortje staat een uit de kluiten gewassen struik rode kornoelje (waar je soms niet tussendoor ziet) die op zich ook al het openmaken van de poort soms bemoeilijkt. Uiteindelijk (door de weide of errond) staan wij dan op het asfalt van de Kattestraat **3** die wij schuinlinks verder naar boven volgen. Wij lopen nu op de 'appendix' van de Kattestraat. Na 250 m komen wij op de eigenlijke Kattestraat en wij draaien mee naar rechts een **4** vrij ondiepe holle weg binnen.

Op het taludje links staat regelmatig, naast gele en witte dovenetel, o.a. ook, mooi en vrij opvallend, met roze bloemen: dagkoekoeksbloem. In de zomer ook bosandoorn: een onwelriekende plant met kleinere zeer mooie roos/paarse lipbloempjes.

In april-juni vind je er look-zonderlook, een plant met kleine witte kruisbloempjes die zo noemt omdat hij naar knoflook riekt en smaakt maar helemaal NIET tot het lookgeslacht behoort. Het is een kruisbloemige.

niet uit te glijden op de soms vochtige en/of begroeide stenen van deze weg.

9 Op het einde van de weg staat een zeer oude eik die zo te zien al veel heeft meegemaakt. De boom vertoont duidelijk drie etages: sporten van de behandeling in het verleden. Naargelang de voertuigen en/of landbouwmachines hoger werden moest de boom hoger gesnoeid worden.

Wij steken het asfalt over en verdwynen tussen de hoge haag en de weideafsluiting.

Op het einde van dit wegeltje nemen wij de veldweg naar rechts. Hier komen wij midden in een kouter vruchtbare landbouwgrond. Het is de moment om kennis te maken met enkele landbouwgewassen van onze streek.

10 Na een kleine 500 m op deze veldweg - wij passeerden zojuist op onze linker kant een kleine boomgaard - iets voorbij de Canadapopulier zien wij links een verruigde berm. Wij nemen de weg tussen de verhoogde berm en de jonge knotwilgen die hier in 2003 door de gemeente werden geplant om de weg aan te geven. Hij brengt ons naar het gehucht "Walberg". [Als we deze weg zouden voorbijlopen en rechtdoor verder gaan dan komen wij terug op de Oude Brusselsestraat vlakbij het begin van onze wandeling maar wij hebben er nog niet genoeg van.]

Ondertussen zijn we reeds een tijdje aan de zuidkant van de Oude Brusselsestraat en dus in het gebied dat afwatert via de Zuun naar de Zenne. Wij komen nu in de vallei van de Slagvijverbeek die ontspringt ergens boven in Opperbusingen. Wij gaan met deze wandeling niet tot het diepste punt. Wij lopen hier op een hoogte van 50 - 60 meter. De Slagvijverbeek stroomt hier een beetje meer zuidwaarts (richting Lennik Centrum) op een hoogte van ong. 45 meter. Rechts van ons hebben wij akkerland maar naar links, en voorbij de enkele huizen **11** op de Walbergstraat zie je aan de begroeiing dat er waarschijnlijk iets mis is met de bodem. Naar de beek toe wordt de bodem inderdaad steeds natter en de bodem inderdaad geschikt voor bebosning of wat vochtig weiland en, zolang je wel merkt, ideaal voor vijvers.

De Walbergstraat brengt ons op de Frans Devoghellaan - twee brede rijvakken en aan weerszijden een in rode klinkers gelegd fietspad. [ook één van de 4 wegen die samenkomen op ons vertrekpunt - wie wil inkorten gaat hier naar rechts de berg op]. Een weg die automobilisten aanzet om veel te snel te rijden. Wees dus voorzichtig bij het oversteken. Wij steken inderdaad recht over en gaan rechtdoor **12** op een aanvankelijk vrij brede landweg.

Links aan de boskant staat een rij jonge elzen. Kijk eens of je er geen blauwe kevertjes op vindt. Soms zijn

De berm links voorbij dit huis kan van april tot juni getooid zijn met een prachtig wit tapijt van bloeiende 'grote muur'.

Wij volgen de Tombergstraat maar gaan op de splitsing naar beneden. Na enkele tientallen meter, een stukje voorbij de bewoning komen wij in een vrij mooie holle weg. **6**

In het voorjaar is deze holle weg indrukwekkend door een witte wolk bloemen van het fluitekruid.

De sierlijke grijsgroene plant met gele bloemen met elk slechts vier kroonblaadjes (= kruisbloemige), die bloeit van mei tot oktober, is stinkende gouwe, ook 'wrattenkruid' genoemd omdat men het irriterende gele sap vroege gebruikte om wratten weg te branden.

Naast de roze bloemen van de dagkoekoeksbloem vind je hier ook robertskruid, ook met roze maar iets frêlere bloemen. Bij robertskruid zijn meestal de stengels en soms ook de bladeren geheel of gedeeltelijk rood. In tegenstelling tot de dagkoekoeksbloem zijn de bladeren van het robertskruid diep ingesnedden (als kruid van wortelen). Na de bloei vormt zich een

vrucht met een vrij lange "snavel" eigen aan de 'oovevaarsbek'-familie 'waartoe deze plant behoort'.

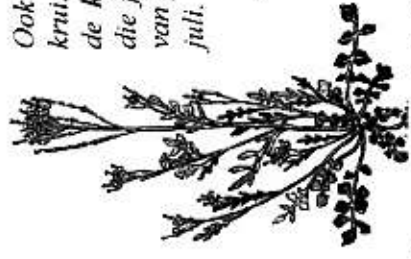
Beneden iets voor wij op de Schapenstraat komen kijken wij links in de weide. In de onmiddellijke buurt van de waterput zien wij tussen het gras de resten van de kasseiweg die van hieruit bijna kaarsrecht naar het molenhuis loopt dat we zojuist zagen boven aan de Oude Brusselsestraat. Dit voetwegje werd gekasseid in opdracht van één van de burgemeesters die in het molenhuis woonden en, toen te voet gaan zelfs voor burgemeesters nog normaal was, langs deze weg snel en zonder al te vuile schoenen naar het centrum van zijn gemeente kon. De kasseien zitten grotendeels nog over de volledige lengte onder het gras.

7 Om de drukke Schapenstraat te vermijden steken wij ze over en nemen de Baasbergstraat maar lopen gewoon rechtdoor wanneer zij rechts wegdraait. Wij lopen dan met de Oude Schapenstraat parallel aan de drukke Schapenstraat. De Oude Schapenstraat brengt ons wat verder terug op de Schapenstraat. **8**

Op de laatste tientallen meter voor we de Schapenstraat bereiken staat massaal zilverschoon. Een laag plantje dat zijn naam dankt aan de zilverkleurige onderkant van zijn varenachtige blaadjes. Van mei tot augustus draagt hij spaarzaam gele boterbloemachtige bloempjes.

We steken onmiddellijk de Schapenstraat over en nemen enkele tientallen meter verder, voor de nieuwe woning, de verharde voetweg naar rechts. Hier moeten we opletten om

Ook een witte kruisbloemige is de kleine veldkers die je hier aantreft van februari tot in juli.

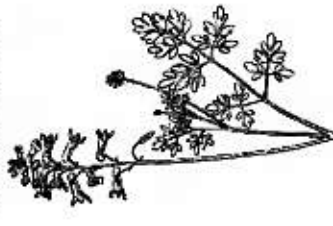

De massa goudgele bloempjes in het vroege voorjaar zijn van het speenkruid.

Meer naar boven op de bakstenen muur rechts vind je het hele jaar door de kleine plantjes muurvaren en de plant met

lichtgele bloemen van mei tot augustus is de gele helmbloem.

5 De Kattestraat komt uit op de Oude Brusselsestraat, dezelfde weg die samen met de Frans Devoghellaan, de

Oude Geraardsbergsestraat en de Gustaaf Breynaertstraat het vertrekpunt van deze wandeling vormen. Wij gaan naar rechts en als je in die richting verder door zou gaan kom je na 650 m terug op onze vertrekplaats maar wij zijn nog niet rond.

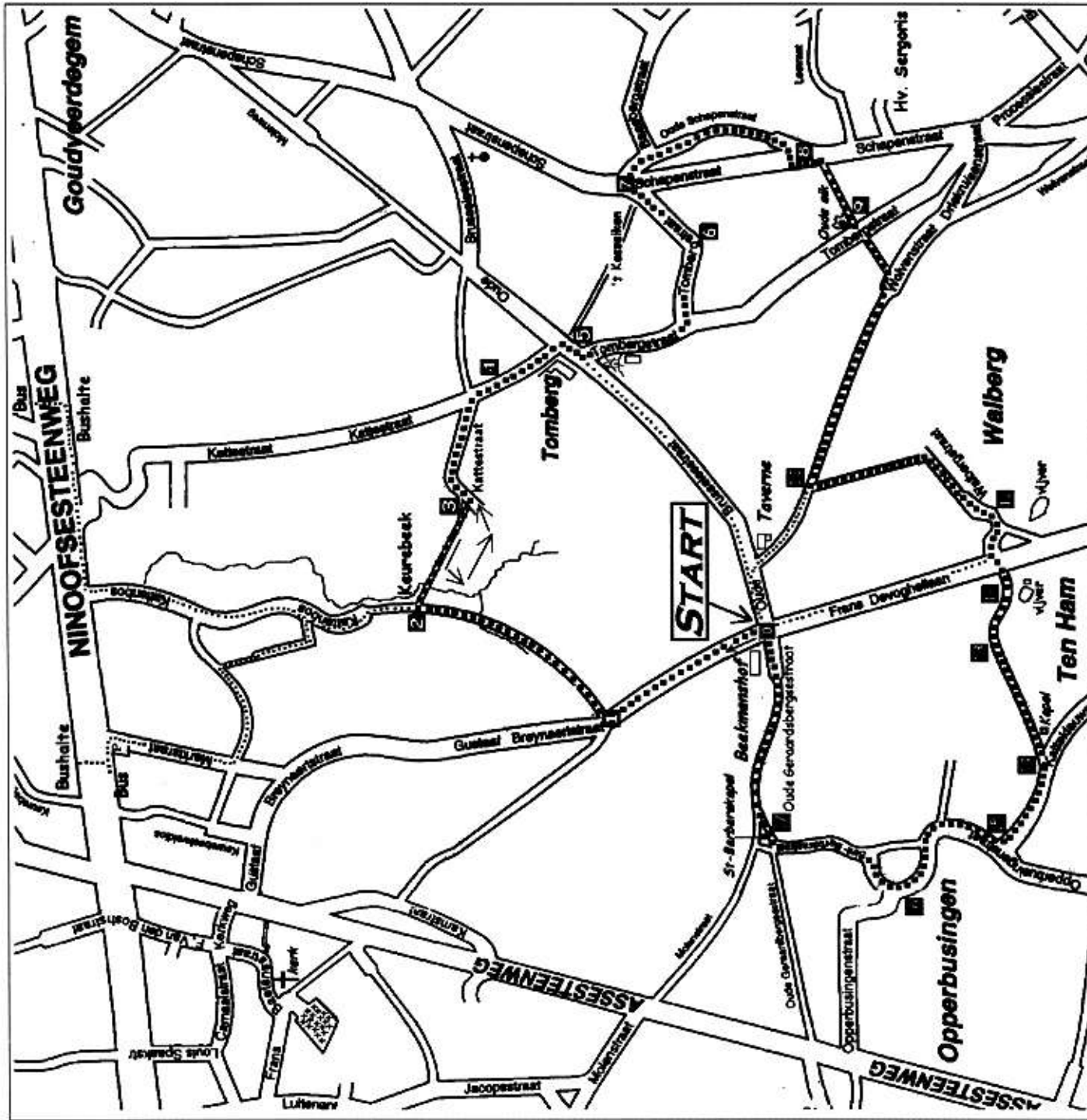
Aan onze rechterzijde hebben wij een lang gebouw, eertijds het molenhuis. Er stond immers een windmolen links voor ons, op de uit het landschap stekende heuvel in de wei langs de Tombergstraat. Reeds in 1491 stond er een windmolen op Tomberg. Het molenhuis stond er zeker reeds in 1690 maar niet in zijn huidige vorm. Minstens 2 bewoners van het molenhuis waren ook burgemeester van Sint-Martens-Lennik (nu één van de deelgemeenten van Lennik) en een andere bracht het tot schepen.

Wij volgen de Oude Brusselsestraat maar even want wij slaan direct links af de Tombergstraat in. Wij laten de tumulus van de molen aan onze rechterkant. De laatste molen naar (eind 19e eeuw - begin 20e) woonde niet meer in het oude molenhuis maar in het gebouw dat er nu nog staat vlak voorbij de plaats waar de molen heeft gestaan. Toen de molen op 28 augustus 1928 omviel doodde hij in zijn val het dochtertje van de molenaar en zijn vrouw die was toegesneld om het kind nog te redden. De molen werd niet meer opgericht maar vervangen door een maalderij met gasmotor in dit huis. Na de tragische val van de windmolen was voor de molenaar alle leed nog niet geleden want enkele van zijn zonen liepen dodelijk longziekten op, volgens de bewering van sommigen, als gevolg van gaslekken. In 1926, twee jaar voor zijn dood, schakelde hij dan over op elektrische drijfkracht.

Traject bereiken met het openbaar vervoer:

Een Lijnbusreiziger (Nr. 128 - Brussel/Ninove) stapt af te 'Eizeringen' en stapt een 30-tal meter richting Brussel. Op zijn rechterkant vindt hij een vrij grote open plaats (de vroegere aardbeienmarkt). Hij dwarst deze parking en komt zo in de linker bovenhoek op de Marktstraat. Iets (30 m) voor de Marktstraat uitgaat op de Gustaaf Breynaertstraat heeft hij rechts een opvallende losweg. Die neemt hij niet maar er rechtover links is er een minder opvallend wegetje dat naar het Kattenbos leidt. Het eerstvolgend paadje rechts brengt hem achter de huizen door tot op het asfalt van de Kattenbos. Rechts draaiend het bos volgen tot het asfalt stopt. Enkele meters verder **2** draait hij links en bevindt zich op het wandeltraject op het punt waar hij de Keurebeek aantreft.

Een alternatief met als nadeel dat iets langer langs de drukke N8 moet worden gestapt bestaat erin van de bus te stappen één halte meer naar Brussel (halte 'Breynaert'). De busreiziger die deze optie kiest stapt dan 500 m richting Ninove. Hij laat de Kattestraat, die parallel met de N8 richting Brussel vrij steil naar boven loopt, links liggen maar loopt het bos voorbij en neemt het asfalt van het 'Kattenbos'. Hij volgt het kronkelend straatje langs het bos tot het asfalt stopt. **2** Hier draait hij links en bevindt zich op het wandeltraject vlakbij de Keurebeek.

..... : Wandeltraject
 - - - - - : Alternatief parcours en aansluiting vanaf lijnbushalte